

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA I RJEŠENJE

Županijski sud u Šibeniku, kao drugostupanjski sud, u vijeću sastavljenom od sudaca Ordane Labure, kao predsjednice vijeća, suca izvjestitelja Maje Skorić i Tonija Šantića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. Milke Milivojević, OIB: 79822686944, 2. Sanjina Milivojevića, OIB: 50775424304, 3. Sanje Milivojević, OIB: 36929508984 i 4. Svetlane Milivojević, OIB: 94400376262, svih iz Kovačića i zastupanih po punomoćniku Jakši Tomiću, odvjetniku u Kninu, protiv tužene Republike Hrvatske, zastupane po Općinskom državnom odvjetništvu u Šibeniku, Stalne službe u Kninu, radi naknade štete, odlučujući o žalbi tužene protiv presude Općinskog suda u Šibeniku, Stalna služba Knin pod poslovnim brojem Pn-182/15 od dana 21. travnja 2016. godine (ispravljena pravomoćnim rješenjem tog suda pod brojem Pn-182/15 od dana 28. listopada 2016. godine), u sjednici održanoj dana 23. siječnja 2017. godine,

presudio i riješio je

1. Odbija se djelomično žalba tužene kao neosnovana i potvrđuje pod točkom I. izreke, u dijelu u kojem je prihvaćen tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete u iznosu od po 220.000,00 kuna svakom tužitelju, odnosno ukupno iznos od 880.000,00 kuna, presuda Općinskog suda u Šibeniku, Stalna služba Knin pod poslovnim brojem Pn-182/15 od dana 21. travnja 2016. godine (ispravljena pravomoćnim rješenjem tog suda pod brojem Pn-182/15 od dana 28. listopada 2016. godine), dok se djelomično uvažava žalba tužene i preinačuje pod točkom I. izreke, prvostupanjska presuda u dijelu odluke o zateznim kamatama na način da se na dosuđene iznose naknade štete svakom tužitelju dosuđuje zatezna kamata koja teče od dana 21. travnja 2016. godine do isplate u visini prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećane za tri postotna poena, dok se odbijaju tužitelji sa preostalim zahtjevom iz osnova kamatnog potraživanja.

2. Uvažava se djelomično žalba tužene te se preinačuje odluka o parničnom trošku pod točkom III. izreke na način da se nalaže tuženoj da u roku od 15 dana isplati tužiteljima od ad. 1) do ad. 4) parnični trošak u iznosu od 188.069,84 kune sa zateznom kamatom koja teče od dana 21. travnja 2016. godine do isplate u visini prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećane za tri postotna poena, dok se odbijaju tužitelji sa preostalim zahtjevom iz osnova kamatnog potraživanja, kao i preostalim zahtjevom za naknadu troška.

3. Odbija se zahtjev tužene za naknadu troška žalbenog postupka.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom djelomično je prihvaćen tužbeni zahtjev i obvezana tužena da u roku od 15 dana isplati svakom od tužitelja od ad. 1) do ad. 4) iz osnova naknade nematerijalne štete, iznos od po 220.000,00 kuna, odnosno ukupno 880.000,00 kuna sa pripadajućom zateznom kamatom koja na navedene iznose teče od dana 15. prosinca 2006. godine do isplate (točka I. izreke), dok je odbijen preostali dio tužbenog zahtjeva za isplatu daljnjih 30.000,00 kuna svakom od tužitelja od ad. 1) do ad. 4), odnosno ukupno 120.000,00 kuna (točka II. izreke), te je naloženo tuženoj da u roku od 15 dana isplati tužiteljima parnični trošak u iznosu od 205.555,00 kuna sa zateznim kamata koje teku od 21. travnja 2016. godine do isplate (točka III. izreke).

Protiv te presude žalbu je izjavila tužena pobijajući je iz svih žalbenih razloga označenih u članku 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14, dalje: ZPP) sa prijedlogom da drugostupanjski sud uvaži žalbu, pobijanu presudu preinači u skladu sa žalbenim navodima, podredno da istu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, uz zahtjev za naknadu parničnog troška žalbenog postupka.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je djelomično osnovana.

Premda tužena prvostupanjsku presudu pobija i zbog žalbenog razloga bitne povrede odredaba postupka u žalbi ne navodi u čemu bi se sastojao taj žalbeni razlog, slijedom čega je ovaj drugostupanjski sud pobijanu presudu ispitao iz žalbenih razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. ZPP na koje pazi po službenoj dužnosti, te u granicama ostalih razloga koji se navode u žalbi, sukladno odredbi članka 365. ZPP.

Predmet ove parnice je zahtjev tužitelja kao bliskih srodnika pok. Save Milivojevića - (supruge i djece) za naknadu nematerijalne štete zbog nasilne smrti njihovog prednika uzrokovane dana 5. kolovoza 1995. godine od strane nepoznatog pripadnika Hrvatske vojske.

U ovom postupku bila je već donesena presuda pred Općinskim sudom u Kninu pod brojem P-79/07 od dana 18. listopada 2007. godine, koja je bila potvrđena presudom Županijskog suda u Šibeniku pod brojem Gž-105/2008 od dana 27. rujna 2010. godine, a kojom je s pozivom na odredbu članka 1. Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija („Narodne novine“ broj 117/03) prvostupanjski sud odbio tužbeni zahtjev.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu po reviziji tužitelja, svojim rješenjem pod brojem Rev-221/11 od dana 3. travnja 2013. godine (list 64-66 spisa) ukinuo je navedene presude i predmet vratio na ponovno suđenje pred prvostupanjskim sudom, upućujući da se odgovornost tužene, s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, raspravi primjenom odredbi Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata („Narodne novine“ broj 117/03, dalje: ZORHŠ).

U nastavku postupka bila je donesena po prvostupanjskom sudu presuda pod brojem P-186/13 od dana 30. listopada 2013. godine kojom je bio odbijen tužbeni zahtjev u cijelosti zbog stanovišta prvostupanjskog suda o nastupanju zastare potraživanja naknade štete, a koja je po žalbi tužitelja ukinuta rješenjem Županijskog suda u Šibeniku pod brojem Gž-2395/2013-2 od dana 16. studenog 2015. godine, te je predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovo odlučivanje.

U postupku u kojem je prvostupanjski sud sukladno rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Zagrebu pod brojem Rev-221/11 od dana 3. travnja 2013. godine odgovornost tužene trebao raspraviti prema odredbama ZORHŠ, s obzirom na prigovore tužene isticane tijekom postupka, a koje ponavlja i u žalbi, bilo je sporno - da li je nastupila zastara potraživanja naknade štete, da li se radi o ratnoj šteti za koju ne bi postojala odgovornost Republike Hrvatske, dok je sporna bila i visina zatražene naknade.

Prema obrazloženju pobijane presude prvostupanjski je sud prigovor zastare potraživanja ocijenio neosnovanim, utvrđujući na temelju iskaza tužiteljice ad. 1) i pregledane prijave činjenice smrti pok. Save Milivojevića od strane Zavoda za sudsku medicinu u Zagrebu dana 8. studenog 2005. godine pred kojim je nakon ekshumacije posmrtnih ostataka provedena identifikacija DNK analizom, da je objektivni rok zastare počeo teći od dana 8. studenog 2005. godine kao dana sigurnog saznanja tužitelja za činjenicu smrti njihovog supruga i oca, slijedom čega da kod činjenice da su tužitelji zahtjev za mirno rješenje spora pred nadležnim državnim odvjetništvom podnijeli dana 16. listopada 2006. godine, a tužbu u ovom predmetu dana 1. ožujka 2007. godine, nije zastupila zastara potraživanja.

Tužena u žalbi u bitnom ističe da je u postupku nesporno da je šteta nastala dana 5. kolovoza 1995. godine, te da je taj dan utvrđen kao dan smrti pok. Save Milivojevića i u Prijavi činjenice smrti Zavoda za sudsku medicinu od dana 8. studenog 2005. godine, slijedom čega da je protekao i subjektivni i objektivni rok iz članka 376. stavak 2. ZOO pri čemu tužena navodi da je prvostupanjski sud zanemario činjenicu da je tužiteljica ad. 1) za smrt svog supruga saznala u izbjegličkoj koloni dana 6. kolovoza 1995. godine, da je njegov leš pronađen dva-tri mjeseca nakon smrti kod ribnjaka u Kovačiću, da je sahranjen na Novom groblju u Kninu na kojem je naknadno 2001. godine provedena ekshumacija posmrtnih ostataka, dok da se tužiteljica ad. 1) u Knin vratila 1999. godine, odakle je prema iskazu pozivana u Zagreb nakon ekshumacije radi identifikacije, slijedom čega su prema stanovištu tužene tužiteljica ad. 1), kao i ostali tužitelji za štetu koju potražuju u ovom postupku, saznali najkasnije 2001. godine.

Do predmetnog štetnog događaja došlo je za vrijeme važenja ranijeg Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO), pa se taj Zakon, po odredbi članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), primjenjuje na stanje stvari u ovom predmetu.

Odredbama članka 376. ZOO propisano je da potraživanje naknade uzrokovane štete zastarijeva za tri godine od kada je oštećenik saznao za štetu i za štetnika (stavak 1.), a u svakom slučaju za pet godina od nastanka štete (stavak 2.), dok je u parnici za naknadu štete teret dokaza glede činjenice nastanka štete i visine nastanka štete, na tužitelju.

Suprotno prigovorima žalbe, ovaj drugostupanjski sud nalazi pravilnim stanovište prvostupanjskog suda o neosnovanosti prigovora zastare potraživanja naknade štete, dok u odnosu na prigovor da je prvostupanjski sud zanemario, odnosno da nije ocijenio sve druge činjenice vezane za saznanje o smrti pokojnog Save Milivojevića, koje proizlaze iz iskaza tužiteljice ad. 1) ovaj sud, s temelja odredbi članka 373. a stavka 1. točka 1. i 2. ZPP zaključuje:

- da se saznanje tužiteljice ad. 1) o životno važnoj činjenici – nasilnoj smrti supruga, a tužitelja ad. 2) do ad. 4) – nasilnoj smrti njihovog oca, kojoj nisu svjedočili, niti bili prisutni prilikom sahranjivanja na groblju u Kninu 1995. godine, a što bi životno podrazumijevalo i identifikaciju njegovih posmrtnih ostataka, ne može u smislu objektivnog saznanja, zasnivati na onom što je tužiteljica ad. 1) čula u izbjegličkoj koloni,

- da se saznanje tužitelja o nasilnoj smrti njihovog supruga i oca, u smislu objektivnog saznanja ne može temeljiti niti na činjenici da su ostaci tijela u raspadajućem stanju, pronađenog dana 24. studenog 1995. godine kao nepoznate osobe (Izvjeshće MUP-a, Policijska uprava Šibensko-kninska broj 511-13-04-17586-4-06.R.B. od dana 2. kolovoza 2007. godine dostavljenog na traženje Općinskog suda u Kninu) bili sahranjeni na Novom groblju u Kninu, kao ni na iskazu tužiteljice u dijelu u kojem ista navodi da je po povratku u Knin 1999. godine razgovarala sa grobarom iz Komunalnog poduzeća koji joj je rekao „da bolje da ne zna što se dogodilo”,

- da se saznanje tužitelja o nasilnoj smrti supruga i oca u smislu objektivnog saznanja ne može temeljiti niti na činjenici da je ekshumacija posmrtnih ostataka na Novom groblju u Kninu vršena 2001. godine (prema Izvjeshću MUP-a od dana 2. kolovoza 2007. godine po

djelatnicima ICTY) te da je tužiteljica nakon toga pozivana u Zagreb, jer iz istog izvješća ne proizlazi da je identitet utvrđen prilikom ekshumacije, a niti tijekom 2001. godine - niti je u tom pravcu tužena predložila bilo kakve dokaze.

Naime, tužitelji svoje saznanje vežu za prijavu činjenice smrti dana 8. svibnja 2005. godine, dok tužena u postupku nije osporila tvrdnju da su ostaci pok. Save Milivojevića i sahranjeni na mjesnom groblju od strane obitelji također tijekom 2005. godine, pa kod činjenice da iz izvješća MUP-a od dana 2. kolovoza 2007. godine i svih drugih u postupku izvedenih dokaza ne proizlazi da je identitet prednika tužitelja bio utvrđen po službenim ili drugim osobama prilikom pronalaska tijela u raspadajućem stanju, kao ni prilikom ekshumacije, a niti tijekom 2001. godine, dok tužena ne osporava provođenje DNK analize radi utvrđivanja identiteta osobe pokojnika u postupku pred Zavodom za sudsku medicinu u Zagrebu, teret dokazivanja prigovora tužene kojom se pobija tvrdnja i dokazi tužitelja, na način da se ističe da je identitet pokojnika bio utvrđen znatno prije prijave činjenice smrti i da bi od tada počeo teći objektivni rok zastare, odnosno da su tužitelji bili znatno prije u saznanju o rezultatima identifikacije, od kog bi trenutka počeo teći subjektivni rok za zastaru – leži na tuženoj.

Naime, odredbom članka 7. i članka 219. stavak 1. ZPP prihvaćeno je raspravno načelo u parničnom postupku i to ne samo u odnosu na činjenice, već i u odnosu na dokaze, te je propisano da su stranke dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjev i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, dok sud više nije dužan neovisno od dispozicije stranaka potpuno i istinito utvrđivati činjenično stanje, osim u situaciji kada se radi o nedopuštenom raspolaganju stranaka.

Kako tužena u tom pravcu u postupku koji je pokrenut u ožujku 2007. godine nije predložila bilo kakav dokaz (primjerice pribavu očitovanja Zavoda za sudsku medicinu u Zagrebu o tijeku postupka identifikacije posmrtnih ostataka Save Milivojevića, pribavu dokaza vezanih za postupak sahranjivanja posmrtnih ostataka prednika tužitelja na Novom groblju u Kninu, postupak ekshumacije itd.), to nije osporena tvrdnja tužitelja o početku tijeka objektivnog roka danom službene prijave činjenice smrti matičnom uredu, slijedom čega su prigovori žalbe istaknuti u tom pravcu neosnovani (u tom pravcu ovaj sud prihvaća pravno stanovište o utvrđivanju činjenice smrti izraženo u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Zagrebu pod brojem Rev-1442/08-2 od dana 21. srpnja 2010. godine, te pravno stanovište o utvrđenom stupnju postojanja pravno relevantne činjenice kao osnova za donošenje presude u rješenju tog suda pod brojem Rev-1518/10-2 od dana 7. prosinca 2011. godine).

U odnosu na sporno pitanje da li se u konkretnom slučaju radi o ratnoj šteti, za koju tužena ne bi odgovarala prema odredbi članka 1. stavak 2. ZORHŠ, tužena u žalbi ističe da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je zaključio da stradanje prednika tužitelja nema karakter ratne štete i to iz razloga što je prednik tužitelja stradao dana 5. kolovoza 1995. godine za vrijeme vojne akcije „Oluja” na prostoru i u vrijeme odvijanja iste, da je navedena akcija poduzeta po hrvatskim oružanim snagama radi oslobođenja privremeno okupiranog područja Republike Hrvatske, pri čemu tužena ističe da je svjedok Boško Ćuruvija iskazao da je prednik tužitelja bio pripadnik vojske tzv. SAO Krajine, da je tog dana bio u krajiškoj uniformi, da se bunio protiv pripadnika oružanih snaga RH, te „za pretpostaviti i pružao im otpor”, slijedom čega da se ratna šteta mora tumačiti u okviru šire zakonske definicija, te da se u konkretnom slučaju radi o ratnoj šteti.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da se prvostupanjski sud uopćeno pozvao na prethodno provedene dokaze, čiji je sadržaj izložio, te zaključio da je prednik tužitelja ubijen od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme odvijanja vojne akcije „Oluja“ na području Knina na način da je odveden 5. kolovoza 1995. godine od strane pripadnika HV iz Kovačića u pravcu slapa Krčić kod Knina gdje je ubijen, te je kasnije pronađeno i ekshumirano njegovo tijelo.

Uopćeno pozivanje na izvedene dokaze tijekom postupka ne može zamijeniti razloge o odlučnim činjenicama spora, te je time ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka

iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP, slijedom čega ovaj sud, temeljem članka 373. a stavka 1. točka 1. i 2., te stavka 3. ZPP navodi razloge iz kojih proizlazi da je takav zaključak pravilan i utemeljen na slijedećim dokazima:

- iskazu svjedokinje Marije Đujić (list 27 spisa) iz kojeg proizlazi da je pok. Sava za vrijeme vojne akcije „Oluja“ ostao u svojoj kući u Kovačiću i da je vidjela, jer se njena kuća nalazi u blizini kuće pok. Save da su ga pripadnici hrvatske vojske izveli iz njegove kuće prema kavama, da je čula pucanj i da je mrtvo tijelo pronađeno nekoliko mjeseci nakon toga kod ribnjaka u Kovačiću,

- iskazu Boška Čuruvije (list 18 spisa) iz kojeg proizlazi da se on osobno predao sa sedmoricom pripadnika srpske paravojske dana 5. kolovoza 1995. godine oko podneva kod Šarenih jezera u Biskupiji hrvatskoj vojsci, koja ih je popisala i odvela kod ribnjaka u Kovačiću, da je nakon sat vremena nakon njihovog dolaska po pripadnicima hrvatske vojske doveden i pok. Sava koji im je govorio da nisu prava vojska, vrijeđao ih što da je izazivalo njihov bijes, pa su ga tukli, a jedan od tih vojnika, vojnik „nižeg rasta s brkovima koji je nosio zeleni lovački šešir“ da ga je odvezao u nepoznatom pravcu, dok su oni u večernjim satima odvedeni u vojarnu u Knin,

- službenoj zabilješci o obavljenom obavijesnom razgovoru sa Boškom Čuruvijom, a priložene Izvješću MUP-a od 2. kolovoza 2007. godine u postupku provođenja izvidnih radnji na zahtjev ŽDO u Šibeniku (list 25 spisa), iz koje proizlazi da se navedeni svjedok izjasnio da se on osobno predao sa još sedmoricom vojnika srpske vojske oko 12,30 h dana 5. kolovoza 1995. godine, da su ih isti sproveli u mjesto Kovačić do kuće Anice Milivojević u blizini ribnjaka, da je prednik tužitelja doveden od pravca svoje kuće kod ribnjaka na Krčiću oko 14,30 h od strane hrvatske vojske, da je nepoznati hrvatski vojnik doveo istog ispred sebe sa uperenim oružjem, da je taj vojnik bio specifično obučen u maskirnu uniformu, sa automatskom puškom, te da je imao zeleni šeširić poput lovačkog šešira, da mu je govorio zašto ih vrijeđa i kako može govoriti da nisu prava hrvatska vojska, da su mu prišla još dvojica hrvatskih vojnika koji su ga počeli tući i psovati jer ih je on vrijeđao, nakon čega ga je vojnik koji ga je doveo na to mjesto rekao „...daj ga prepusti meni...“, odveo u pravcu slapa Krčić, da se tog dana na sve strane pucalo i čula pojedinačna i rafalna paljba, da nije mogao ocijeniti u kojem trenutku i gdje je taj vojnik ubio Savu, ali da je uvjeren da je jedna od onih paljbi, bilo i pucanje i ubijanje Save Milivojevića, te da je naknadno saznao da je pronađeno njegovo tijelo u predjelu zv. „Pećinica“ prema slapu Krčić, u pravcu gdje ga je nepoznati vojnik odveo, dok tog vojnika da nije više vidio jer se isti nije vraćao,

- službenoj zabilješci o obavljenom razgovoru sa tužiteljicom ad. 1), priloženom izvješću MUP-a od 2. kolovoza 2007. godine iz koje proizlazi da je ista navela da su je nakon ekshumacije vršene 2001. godine, kada je vršena ekshumacija svih pokopanih na tom groblju, pozivali u Zagreb i da je tu vršena identifikacija mrtvog tijela na kojem su liječnici utvrdili da ima više prostrjelnih rana,

- na Izvješću MUP-a od 2. kolovoza 2008. godine iz kojeg proizlazi da je mrtvo tijelo pok. Save Milivojevića bilo pronađeno u raspadajućem stanju 24. studenog 1995. godine u blizini slapa Krčić, te da je sahranjeno kao NN na Novom groblju u Kninu, te nakon ekshumacije po djelatnicima ICTY 2001. godine, te u međuvremenu identificirano po supruzi koja ga je preuzela i sahranila u obiteljsku grobnicu,

- na iskaza tužiteljice ad. 1) na ročištu rasprave 4. listopada 2007. godine (list 29 spisa) iz kojeg proizlazi da je posmrtno ostatke supruga sahranila nakon provedene identifikacije na mjesnom groblju 2005. godine.

Naime, iz navedenih dokaza, koji međusobno nisu proturječni, proizlazi da je prednik stranaka bio odveden iz kuće u Kovačiću po nepoznatom pripadniku Hrvatske vojske na mjesto gdje se već nalazilo nekoliko njegovih mještana i među njima svjedok Boško Čuruvija dakle, da je doveden u statusu zarobljenika, da je potom došlo do verbalnog i fizičkog sukoba na način da su se prisutni hrvatski vojnici obračunavali se prednikom tužitelja jer ih je ovaj verbalno vrijeđao i izazivao, da je jedan od tih vojnika u prisutnosti drugih hrvatskih vojnika odveo prednika tužitelja u pravcu slapa Krčić i nakon toga da više nije nikad viđen, dok su se

čuli rafali i paljba iz oružja, da su ostali zarobljenici popisani po hrvatskim vojnicima i predani u vojarnu Knin, da je tijelo prednika tužitelja nađeno nakon dva - tri mjeseca u raspadajućem stanju u predjelu slapa „Krčić“ u pravcu kojeg je i odveden, da je sahranjen kao nepoznata osoba, te da je uzrok smrti na dan 5. kolovoza 1995. godine nasilna smrt prema Prijavi zavoda za sudsku medicinu u Zagrebu.

Slijedom navedenog za zaključiti je da je prednik tužitelja koji je doveden po pripadnicima hrvatske vojske iz svoje kuće na mjesto gdje se već nalazila grupa zarobljenika, nakon fizičkog i verbalnog obračuna pripadnika hrvatske vojske sa istim zbog nezadovoljstva zbog njegovog odnosa prema Hrvatskoj vojsci, odveden od strane jednog od tih vojnika u pravcu slapa „Krčić“ i ubijen od strane tog hrvatskog vojnika (pri čemu prema rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Zagrebu pod brojem Rev-221/11-2 od dana 3. travnja 2013. godine, na listu 64-66 spisa, nije od važnosti da li je taj vojnik poznat ili nepoznat), dok su njegovi ostaci i pronađeni nakon par mjeseci u raspadajućem stanju upravo na toj lokaciji.

Nije sporno da se navedeni događaj zbio u okolnostima i prostoru odvijanja vojne akcije „Oluja“, međutim, iz navedenih dokaza ne proizlazi da je smrt prednika tužitelja uzrokovana ratnim borbenim djelovanjem, budući da su ostali zarobljenici koji su se prema iskazu svjedoka Boška Ćuruvije predali, popisani i predani u večernjim satima u vojarnu u Kninu, da u tom trenutku na tom mjestu gdje su se nalazili zarobljenici, nije bilo aktivnog borbenog djelovanja, da je prednik tužitelja bio doveden bez naoružanja u statusu zarobljenika, slijedom čega se smrt istog ni u najširem smislu zakonske definicije, te bez obzira da li je prednik tužitelja tog dana bio u civilnoj odjeći ili sa oznakama tzv. „Krajiške vojske“ ne može, po mišljenju ovog suda, podvesti pod ratnu štetu.

Pri tome treba reći da je ovaj sud imao u vidu da tužena u žalbi ne dovodi u pitanje činjenicu da je prednik tužitelja stradao nasilnom smrću upravo dana 5. kolovoza 1995. godine od strane pripadnika Hrvatske vojske, da je sahranjen kao nepoznata osoba i da je vršena identifikacija njegovih posmrtnih ostataka, već navodi da bi se radilo o ratnoj šteti iz članka 3. ZORHS počinjenoj od strane pripadnika oružanih snaga Republike Hrvatske prema predniku tužitelja kao pripadniku tzv. „Krajiške vojske“ za pretpostaviti u situaciji pružanja otpora, za koju da ista ne odgovara.

Glede visine dosuđene naknade štete, naprijed istaknute okolnosti stradavanja prednika tužitelja, nedvojbeno upućuju na to da su tužitelji – supruga i djeca pok. Save Milivojevića, trpjeli duševne bolove zbog nasilne smrti supruga i oca, odnosno, neimovinsku štetu, dok za određivanje visine naknade za istaknuti oblik neimovinske štete nije potrebno provoditi vještačenje, jer se ista određuje prema okolnostima slučaja, tako da naknada bude pravična, sve s obzirom na to da se gubitak roditelja ničim ne može nadoknaditi i da naknada u takvom slučaju, predstavlja tek satisfakciju koja donekle može ublažiti duševne bolove koje su tužitelji zbog nasilne smrti nedvojbeno i po životnoj logici, trpjeli (tako i VSRH u odluci od 10. listopada 2007. godine broj Rev-270/06), slijedom čega okolnost da su tužitelji ad. 2) i ad. 4) koji su živjeli u domaćinstvu sa roditeljima, završili školovanje, te bili punoljetni, a što tužena ističe u žalbi – nije od utjecaja na pravilno dosuđenu visinu naknade.

Osnovana je žalba tužene u odnosu na zateznu kamatu koja je dosuđena od dana podnošenja zahtijeva za mirno rješenje spora dana 16. listopada 2006. godine, jer imajući u vidu vrijeme kada je šteta nastala, te činjenicu da je dosuđena po cijenama u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke, istu je trebalo dosuditi temeljem članka 277. stavak 1. ZOO od dana donošenja prvostupanjske presude, slijedom čega je uvažavanjem žalbe tužene u tom dijelu preinakom pobijane presude, trebalo odlučiti kao u izreci (članak 373. ZPP).

Osnovana je žalba tužene i u odnosu na odluku o parničnom trošku u dijelu u kojem osporava pravilnost primjene materijalnog prava glede priznatog troška, podneska od dana 19. rujna 2013. godine i dana 10. ožujka 2016. godine – a kojima su tužitelji uređivali tužbeni zahtjev, budući da je podnesak od dana 19. rujna 2013. godine punomoćnik tužitelja predao na ročištu rasprave održane dana 19. rujna 2013. godine za koje je tužitelju priznat trošak zastupanja, dok se na podnesak od 10. ožujka 2016. godine punomoćnik tužitelja pozvao na ročištu rasprave dana 15. ožujka 2016. godine koja je bila zakazana raspravnim rješenjem od

dana 9. veljače 2015. godine, slijedom čega se, obzirom na mogućnost uređenja tužbenog zahtjeva na ročištima rasprave na kojima se punomoćnik pozvao na te podneske i za koje je tužiteljima priznat trošak zastupanja - po mišljenju ovog drugostupanjskog suda, ne radi o opravdanom trošku koji bi trebao tužiteljima biti isplaćen na teret suprotne strane.

Nadalje, mjerodavni propisi u odnosu na zatraženi iznos troška iz osnova PDV su Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 47/95 i dr.) i Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 70/13, 99/13, 148/13, 153/13 i 143/13), te je u razdoblju do 1. kolovoza 2009. godine PDV bio propisan po stopi od 22%, zatim od 1. kolovoza 2009. godine do 1. ožujka 2012. godine po stopi od 23%, te od 1. ožujka 2012. godine pa nadalje, po stopi od 25%.

Slijedom navedenog, pravilnom primjenom materijalnog prava tužiteljima je za pravilno priznate troškove do 1. kolovoza 2009. godine – zahtjev za mirno rješavanje spora u visini od 1000 bodova (Tbr. 28. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika – „Narodne novine“ broj 142/12, 118/14 i 107/05, dalje: Traifa), sastav tužbe u visini od 1000 bodova (Tbr. 7. točka 1. Tarife), zastupanja na ročištima rasprave dana 16. svibnja 2007. godine, 19. lipnja 2007. godine, 11. srpnja 2007. godine, 3. rujna 2007. godine i 4. listopada 2007. godine u visini od po 1000 bodova za svako (Tbr. 9. točka 1. Tarife), te za podnesak od dana 19. travnja 2007. godine u priznatoj visini od 50 bodova (Tbr. 8. točka 3. Tarife), kao i za žalbu od 1. prosinca 2007. godine u visini od 1250 bodova (Tbr. 10. točka 1. Tarife) – dakle u ukupnom iznosu od 83.000 kuna, sa povišenjem tarifnih stavaka od 30% sukladno odredbi članka 36. Tarife o naknadi troškova u iznosu od 24.900 kuna, a što iznosi 107.900,00 kuna, trebalo priznati PDV od 22% koji stoga iznosi 23.738,00 kuna, dakle za taj dio troška ukupno 131.638,00 kuna.

Nadalje, pravilnom primjenom materijalnog prava tužiteljima je za trošak revizije od dana 17. studenog 2010. godine kod pravilno priznatog troška od 15.000,00 kuna (Tbr. 6. stavak 1. Tarife), sa 30% povećanja tarifnog stavka što iznosi 4.500,00 kuna, dakle ukupno 19.500,00 kuna, trebalo priznati PDV od 23%, dakle 4.485,00 kuna, odnosno ukupno 23.985,00 kuna.

Za pravilno priznati trošak zastupanja na ročištima rasprave dana 19. rujna 2013. godine, 9. veljače 2016. godine i 15. ožujka 2016. godine u visini od po 1000 bodova (Tbr. 9. točka 1. Tarife), kao i za trošak žalbe od dana 14. studenog 2013. godine u visini od 1250 bodova (Tbr. 10. točka 1. Tarife), što ukupno iznosi 42.500,00 kuna, te uz povećanje tarifnih stavaka za 30% u iznosu od 12.750,00 kuna, ukupno 55.250,00 kuna, tužiteljima je trebalo priznati PDV od 25%, dakle iznos od 13.825,00 kuna, odnosno ukupno 69.075,00 kuna.

Slijedom navedenog, kako ukupan trošak tužitelja iznosi 224.693,00 kuna, to je kod utvrđenog troška tužene u iznosu od 80.500,00 kuna, te uspjeha tužitelja u parnici od 88%, i tužene od 12%, tužiteljima trebalo priznati razmjerno uspjehu u parnici trošak od 197.729,84 kune, a tuženoj 9.660,00 kuna, te prebijanjem troška stranaka tuženu obvezati na plaćanje troška u iznosu od 188.069,84 kune, a tužitelje odbiti sa preostalim zahtjevom za naknadu troška.

Tuženoj i pored djelomičnog uvažavanja žalbe, te preinake prvostupanjske presude u odluci o zateznim kamatama i trošku postupka, nije priznat trošak žalbenog postupka, jer i pored djelomične preinake prvostupanjske presude, nije izmijenjen uspjeh stranaka u ovoj parnici.

U dijelu koji nije pobijan žalbom pod točkom II. izreke, prvostupanjska presuda ostaje neizmijenjena.

U Šibeniku, 23. siječnja 2017. godine

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Ordana Labura v.r.